

Кобеля-Звір М. Я.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри підприємництва, торгівлі та логістики,
Львівський торговельно-економічний університет*

Звір Ю. В.

*здобувач вищої освіти,
Львівський торговельно-економічний університет*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-438-5-39>

АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ ГРАНТОВИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ПРОГРАМИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ РАДИ «EIC PATHFINDER»

EIC Pathfinder підтримує грантовими інструментами дослідження сміливих ідей для радикально нових технологій. Він вітає високоризикові/високі прибутки та міждисциплінарну передову наукову співпрацю, яка покладена в основу технологічних проривів. Кандидати, що беруть участь у проектах EIC Pathfinder, як правило, є далекоглядними вченими та дослідниками-підприємцями з університетів, дослідницьких організацій, стартапів, високотехнологічних МСП або промислових зацікавлених сторін у технологічних дослідженнях та інноваціях. У проектах зазвичай беруть участь консорціуми дослідників та інших партнерів принаймні з трьох різних країн, але є також можливості для окремих команд і невеликих консорціумів (два партнери). Гранти в розмірі від 3 до 4 мільйонів євро підтримують розвиток майбутніх технологій на ранніх стадіях (наприклад, різні заходи на низьких рівнях технологічної готовності 1–3), аж до підтвердження концепції. Проекти Pathfinder також можуть отримати додаткове фінансування для перевірки інноваційного потенціалу результатів своїх досліджень [1]. EIC приймає заявки від інноваторів із усіх держав-членів ЄС і країн, асоційованих із програмою досліджень та інновацій «Горизонт Європа». 12 жовтня 2021 року на 23-му Саміті Україна – Європейський Союз було офіційно підписано Угоду про участь України у «Горизонт Європа». Відтоді українські підприємці мають можливість скористатися грантовими інструментами EIC Pathfinder [2].

Підтримані проекти Pathfinder спрямовані на розвиток нових, передових напрямків:

– «EIC Pathfinder Open» – напрямок, який відкритий для підтримки проектів у будь-якій галузі науки, технології без попередньо визначених тематичних пріоритетів;

– «EIC Pathfinder Challenges» – напрямок, який відкритий для підтримки узгодженого портфоліо проектів у межах попередньо визначених тематичних напрямків з метою досягнення конкретних цілей для кожного виклику [1].

EIC Pathfinder Open має на меті створювати інновації та відкривати абсолютно нові сфери дослідження. А тому у проектах є необхідними міждисциплінарні дослідження та розробки.

Очікуваним результатом підтриманої діяльності EIC Pathfinder Open повинні бути докази того, що основні ідеї проекту, передбачувана технологія майбутнього є здійсненою, що підтверджує її наукову та технологічну основу. Результати проекту мають включати наукові публікації найвищого рівня у відкритому доступі. Очікується, що запропонована ідея буде варта уваги через її потенціал для майбутнього впливу, наприклад для створення нових ринків, покращення життя або вирішення глобальних викликів. Грантоотримувачам необхідно буде здійснити необхідні заходи, що дозволяють імплементувати інноваційні ідеї, наприклад через форму захисту створеної інтелектуальної власності.

Крім того, потенційним грантоотримувачам пропонується залучати до команди ключових дійових осіб дослідників або перспективні високотехнологічні МСП, включаючи стартапи. Програма заохочує залучати до проекту дослідниць-жінок та забезпечувати гендерний баланс серед керівників робочих пакетів.

Особливістю програми є умова: щоб взяти участь у грантовому конкурсі, проектна пропозиція повинна бути подана координатором, від імені консорціуму, включаючи в якості бенефіціарів принаймні три юридичних організації, незалежні одна від одної, кожна з яких заснована в іншій країні. Принаймні одна юридична особа повинна бути заснованою в державі-члені програми і повинно бути щонайменше дві інші незалежні юридичні особи, кожна з яких заснована в різних державах-членах або асоційованих із програмою досліджень та інновацій «Горизонт Європа». Заявниками в програмі можуть бути: юридичні особи (наприклад, університети, дослідницькі організації, МСП, стартапи, промислові партнери) або фізичні особи.

Особливістю напрямку EIC Pathfinder Open є те, в межах нього можна залучити фінансування на ранню стадію розробки та різні види діяльності на низьких технологічних рівнях готовності 1–4. Залучити грантові інструменти можна на реалізацію амбітного бачення радикально нових технологій із потенціалом створення нових ринків та/або для вирішення глобальних проблем. Програма підтримує дослідницькі проекти, які характеризуються високим рівнем ризику і водночас із перспективою отримання високого прибутку від науки до проривних технологій (включаючи глибокі технології). EIC Pathfinder Open не

підтримує дослідницькі проекти, які базуються на поступових, відомих, органічно зростаючих підходах [1; 3].

EIC Pathfinder Challenges має на меті розвивати нові, передові напрямки в науці та технологіях, щоб створити нові можливості шляхом реалізації інноваційних технологічних рішень, що ґрунтуються на дослідженнях із високим ризиком водночас із високим прибутком.

З кожним конкретним конкурсом буде створено портфоліо проектів, які досліджують різні точки зору, конкуруючі підходи або взаємодоповнюючі аспекти.

Складність і високий ризик цього дослідження потребуватимуть міждисциплінарної співпраці.

Спеціальний менеджер програми, який розробляє загальну дорожню карту та проактивно спрямовує портфоліо до цілей кожного виклику, контролює EIC Pathfinder Challenge. Очікується, що проекти в портфоліо Challenge взаємодіють, залишаючись гнучкими і реактивними у світлі подій всередині портфоліо або у відповідному глобальному науковому чи промисловому співтоваристві. Вони будуть співпрацювати і прогресувати разом для досягнення спільних цілей і створення нових можливостей для радикальних інновацій.

Перспективу отримати грант мають заявники, які пропонують потенційний передовий проект, який сприятиме конкретній цілі відповідного завдання. Зокрема, проект повинен прагнути досягти до кінця очікуваних результатів, визначених у відповідному завданні. Результати грантової діяльності повинні відображатися в наукових публікаціях найвищого рівня, а також мати найвищу протекцію, на кшталт захисту створеної інтелектуальної власності. До проектною діяльності варто залучати у ролі ключових дійових осіб дослідників або перспективних високотехнологічних МСП, включаючи стартапи. Заявників особливо заохочують надавати можливості дослідницям-жінкам та забезпечувати гендерний баланс серед керівників робочих пакетів [3].

EIC Pathfinder Challenges відкритий для проектів, що відповідають будь-якому з наступних пріоритетів:

- Чисте та ефективне охолодження.
- Цифровізація архітектури, інженерії та будівництва для нової тріади проектування, виготовлення та матеріалів.
- Прецизійне харчування.
- Відповідальна електроніка.
- Збір сонячної енергії в космосі для інноваційних космічних застосувань [1; 3].

Ми виокремили такі особливості програми EIC Pathfinder, які відрізняють її від інших:

1. Рівень фінансування проектів становить 100% прийнятних витрат.

2. Окрім фінансування, успішні заявники отримають індивідуальний доступ до широкого спектра послуг із прискорення бізнесу.

3. Проекти, що фінансуються через EIC Pathfinder, можуть мати право:

а) отримати гранти EIC Booster на суму до 50 000 євро для виконання додаткових видів діяльності з вивчення потенційних шляхів комерціалізації;

б) подати пропозицію на EIC Transition;

с) подати пропозицію EIC Accelerator за схемою Fast;

д) взяти участь у схемі «Інноваційні таланти наступного покоління».

Програма EIC Pathfinder підтримує грантовими ресурсами передові спільні дослідження, які спрямовано на розробку наукової основи, що можуть бути реалізовані у нових проривних технологіях, які змінюють правила гри та відкривають нові ринкові можливості. EIC Pathfinder складається як із конкурсів відкритого фінансування, так і конкурсів фінансування відповідно до стратегічних напрямків.

Література:

1. EIC Accelerator. *European Innovation Council: An official website of the European Union*. URL: https://eic.ec.europa.eu/eic-funding-opportunities/eic-accelerator_en

2. Україна приєдналася до програм «Горизонт Європа» та «Євратом». *Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт*. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/ukrayina-priyednalasya-do-program-gorizont-yevropa-ta-yevratom>

3. EIC 2023 work programme. *European Innovation Council: An official website of the European Union*. URL: https://eic.ec.europa.eu/eic-2023-work-programme_en